

Etter hvert som dagene går, foreligger det flere og flere meddelelser om overgrep overfor nordmenn som har meldt seg til den "nasjonale" arbeidsinnsats. Det er ikke lengre noen tvil om at det foreligger åpenlyse krenkelser av folkeretten, idet der blant de arbeidsmobiliserte blir tatt ut folk til ren krigstjeneste.

I en tidligere meddelelse ang. den "nasjonale" arbeidsinnsats, ble det meldt at en del var tvunget til å undertegne kontrakt med Wehrmacht for resten av krigens varighet, iført tyske uniformer og satt under tysk befal. Disse opplysninger kan nå suppleres med følgende fakta. De gutter dette gjelder er frattatt sine norske papirer. De er i tyske soldatuniformer. De driver øvelser i tank- og panservognkjøring. De skal tilsluttet SS-divisjonen Viking. Det kreves edsavleggelse til Hitler.

I "minister" Lippestads redegjørelse for pressen: "Ingen blir pålagt å ta arbeid i Tyskland", het det så smukt at disse gutter er sendt til en sjåfør-skole for å utdannes til lastebil-sjåfører for Nord-Norge, - i tyske uniformer og under tysk befal?

I forrige meddelelse ble det nevnt at av dem som skulle sendes til Harvik, var en del sendt ut av landet. Det foreligger nå bevis for at de er å finne igjen i Finnland, Danmark, Tyskland og Frankrike. De er ikke tatt ut frivillig.

Får frammettet til arbeidsinnsatsen rommer muligheter som ovenfor nevnt, må det være innlysende for alle at ingen kan møte opp. Straffebestemmelsene for å unndra seg er satt til fengsel fra 3 mndr. til 3 år. Med de erfaringer vi nå sitter inne med om terrorveldet her i landet, venter ingen at straffen holdes innenfor denne ramme. En uansett hvilke følger det måtte få, kan vi ikke under skinn av frivilighet handle i strid med vår samvittighet. Linjen i hele vår kamp har vært denne: Ingen nordmann lar seg tvinge til å handle i strid ned sin samvittighet. På dette grunnlag har vi enkeltvis og i flokk åpent ført vår væpenlse kamp mot undertrykkerne. Det standpunkt vi har tatt til en sak på dette grunnlag, det har vi aldri stukket under stol og sviktet selv om det røynet på, men tatt alle konsekvenser av det. Kirke og skole har gått foran og vist vei.

I dag står vi overfor en alvorligere krenkelse av hver nordmanns dypeste følelser enn noen gang før, hitler har uttalt at: Norge er i krig med Tyskland. Terboven har gjen-
atte ganger uttalet det samme. quisling har gjentatte ganger sagt at en fredsslutning med Tyskland ikke har vært mulig på grunn av det norske folks holdning. Den bestående til-
stand er altså: Krig med Tyskland. Til tross for dette vil man ved voldsmakt tvinge oss til å yte en innsats av direkte krigsviktig betydning - til dels endog direkte vepnet krigstjeneste på fiendens side. Dette opprører hver fedrelandssinnet nordmann i hans in-
nerste vesen,

INGEN KAN LENGER MØTE FRAM TIL DENNE TJENESTE I FIENDENS SOLD UTEK Å KOMME, I DEN ALVOR-
LIGSTE KONFLIKT MED SIN SAMVITTIGHET, OG DETTE STANDPUNKT MÅ GIS KLART OG ÅPENT TILKJENNE.

Det rette er å unnlate å møte. Om en ønsker det kan en også skriftlig meddele det arbeidskontor hvorunder man sorterer, at man sendte inn sitt registreringskort i tillit til at registreringen gjaldt arbeide som kom vårt land og folk til gode. Når man nå har brakt i erfaring at det gjelder arbeid for en tysk militærorganisasjon og vet at det frem-
deles er krig mellom Norge og Tyskland, da strider dette på det alvorligste mot ens sam-
vittighet å møte fram til det pålagte arbeide.

De fleste vil føle det som en befrielse å få sagt fra om dette. Brevet må undertegnes med fullt navn og adresse. Blir en innkalt til forhør, må en holde fast ved den ene grunn, at en i denne sak må følge sin samvittighet.

ANDRE FRAMGANGSMÅTER VIL IKKE BLI GODTATT.

KVINNELIG ARBEIDSTJENESTE.

Piker som i år fyller 18 år blir i disse dager innkalt til registrering til arbeids-
tjeneste. Det er klart hva dette betyr. Under ledelse av NS-befal skal pikene verves til arbeidsinnsatsen og ingen vet i øyeblikket hvilken påvirkning de vil bli utsatt for og hva deres videre skjebne blir. De falske forespørgsler som ble gitt ved arbeidsinnsatsens igangsetting viser hva en må være forberedt på. Hvis foreldrene sender sine døtre til denne registrering, gir de opp sin foreldrereett og de vil ikke kunne forhindre en aldri så skjebnesvanger utvikling senere.

Innkallingene som krever frammettet på kort varsel, viser at det her foreligger et av de alvorligste forsøk på å overrumple foreldrene. Ingen tidligere form for arbeidstjeneste har brukt denne framgangsmåte. - Hele landet rundt har foreldrene statt samlet om ikke å sende sine barn til NS-ungdomstjeneste. Nå forsøker NS-myndighetene ved et kupp å få tak i våre 18 års piker. Det må ikke skje. - Noen vil kanskje si at guttene har sin arbeidstjeneste. Men det er noe ganske annet å sende en gutt på 20 år ut på et arbeide som man dog vet noe om, enn å sende en pike på 18 år ut i en uviss skjebne.

VI APPELLERER TIL ALLE FORELDRE: VAR DERES ANSVAR BEVISST. - La ikke Deres datter møte til noen innrulering. Vis Deres foreldrereett og Deres samvittighet. STA FAST.

- 3 -
SCENEFORANDRING.

Den berømte engelske journalist og forfatter, Douglas Reed, gir oss i denne artikkelen sin oppfatning av forholdene i Tyskland i dag og av utviklingen i den nærmeste framtid.

Hva er det som foregår bak kulissene i Tyskland? Ingen tale av hitler på diktaturets 10-årsdag, ingen flagging i de gatene hvor tillitsfulle folkemasser en gang (nøligh i 1940) ventet på de uovervinnelige arméene. I steden for fanfarer og festlige dekorasjoner, er det begravelsesmarsjer og sorgesanger, i steden for svulstige nazi-taler i radioen diskuterer tyske generaler og admiraler motgangene i Russland. I steden for formelser mot Churchill lovpryses hans egenskaper i en bok av Goebbels.

Hva er det spørsmål om? Bak kulissene holder man på med å ordne en sceneforandring. Det er ikke enden på dramaet, men vi nærmer oss neste akt. Forrige akt ble avsluttet med det vanlige tablå: Alle tyskere forenet bak sin führer fast besluttet på å kjompe til siste mann. Men fra kulissene høres det visse lyder. Men i bevegelse og menn som mummel. Man flytter på møblene, og et øye kan skimtes i kilkehullet. Man holder på å forandre scenen og vi underer oss på hvilken form skuespillet nå kommer til å få.

Hvordan kommer neste akt til å bli? - Svaret står ikke å lese i stjernene, pyramidene, i det gamle testamentet eller hos Nostradamus. Det må søkes her på jorden, i dag, og ikke i nærheten. Den som har oppholdt seg tilstrekkelig lenge i Tyskland og studert historien fra 1918 og det som fulgte etterpå, han behøver ikke å gjette. -

I den akt som nå kommer, gjør hitler sin sortie. Nye mein dukker opp og forsøker å gjøre en seier ut av nederlaget - ved hjelp av list og bedrag - enten under selve krigen, eller så snart den er slutt. - Det tydeligste tegn på hva, som foregår fikk man den 30. januar av Göring (førstekandidaten som hitlers etterfølger) da hitler selv forholdt seg taus. Forresten så hevdet Göring alt i fjor høst i en tale at bare hitler var ansvarlig for angrepet på Russland, hvor stor mattede ikke denne mannen være, sa han andektig, som kunne ta ansvaret for en slik avgjørelse på seg! Men hva han mente var: Hvis katastrofen inntraffer, er det bare hitler som har skylden! - Den 30. januar gjentok Göring denne illevarslende lovprisning, men han la noe til. Han sa: Tiden er ennå ikke moden til å avgjøre, om den ene eller annen av der führers handlinger var riktig.

Bare det å antyde, at der führer kunne gjøre menneskelige feil, har aldri vært tillett før. Bare for et år siden skulle denne uttalesen ha kostet Göring hans stilling. Hitlers ufeilbarlighet var en nazi-doktrine, den var grunnlaget for alt. Erfaringen fra katastrofen i Stalingrad og det som fulgte like etter, nemlig at hitlers avgjørelse var feilaktig, er denne gang blitt hamret inn i tyskernes bevissthet med sorgesanger og klager - ved stengning av teatre og kinematografer. De tyskere som ble etterlatt i Stalingrad og som man begråt i høye tøner, er anvendt som marionetter i et politisk spill. Den virkelige mening med all bedrøvelsen var: Der Führer tok feil - der Führer kan gå! Men en så omfattende forandring krever nøye forberedelse.

Alle de forskjellige detaljer passer bra inn i bildet - især de forbausende historier som tyske generaler nå kommer med i kringkastingen. Etter at Göring hadde holdt sin tale, innledet han de tradisjonelle Sieg-Heil-ropene, men i steden for de vanlige skråslag som kan få taket til å løfte seg, kunne en bare høre noen beskjedne, dempede rop. Den slags kalamiteter kommer ikke som et ulykkestilfelle i Tyskland. På samme måte som gamle røtter rykkes opp av jorden for å gi plass for nyplantninger, forberedes nå de tyske sinn for den nye sed. Det nye scenebildet skal lure Tysklands fiender, men først må tyskerne selv få tid til å venne seg til det. Hitlers egne håndtlangere er skremte, de som vet at den dagen han går, er også de ferdige. De bidrar til ulåten bak kulissene. For å få trøst oppsøkte de ham i hans hovedkvarter, hvor han talte til dem "med største beslutsomhet og absolutt seiersvilje". Jeg gad vite om de var så særlig trøstet da de dro der fra.

Russerne, som gjerne er godt underrettet, er overbevist om at innen utgangen av 1943 vil de tyske generaler ha kontroll over Tyskland. De kommer til å forsøke å vinne brik-

ternes og amerikanernes velvilje ved å by en antakelig fred av den sort som holder døren åpen for en ny tysk militær tilfriskning. En fred av den sort er det samme som en revolver i nakken på Russland. Dette forklarer hvorfor russerne ikke nettopp er så imponerte over ordene fra Casablanca: "Ubetinget underkastelse".

Göring uttalte at Russland skulle anfaller på ny i begynnelsen av 1943. Tyskerne vet at Halifax i 1941 uttalte at de allierte ikke skulle angripe før i 1943. De ønsker bare å vite når og hvor de skal angripes i 1943. Ingen russer har glemt at den forrige krig sluttet med en britisk ekspedisjon til Russland. De vet at vår nåværende ambassadør i Moskva for en tid siden sa: "Nazistene har like fra begynnelsen av forsøkt å splitte Vest-Europa ved hjelp av bolsjevikspøkelsen", og han la til at spøkelsen nå var framme igjen. Det er grunnen til sceneforandringen. Nye menn skal prøve seg med et gammelt trikk. Russerne vet det og derfor tillegger de bare de rene fakta noen betydning.

På denne måte er den prosess som nå foregår bak teppet i virkeligheten en politisk krig - en skygge av den rent militære krig. Den begynte for lenge siden. Mr. Joseph Dawies, USA's ambassadør i Moskva 1936-38, fortalte for 1½ måned siden at tyske talsmenn hadde bedt ham hilse Roosevelt og si at Hitler kunne ekspederes, hvis Storbritannia ville gå med på fred og overlate Europa til Tyskland.

Det ble lagt ny lokkemat i fallen da Hess kom til England. Stalin sa at han var sendt over for å forsøke "å overtale de britiske politikkere til å gå med på en koalisjon mot Russland". Etter Churchills mening trodde Hess fullt og fast at han skulle skaffe seg innpass i visse kretser i England og få Churchill styrtet og erstattet med en regjering som Hitler kunne forhandle med om en "ærefull fred". Denne oppfatning er senere blitt bekreftet av tyskerne selv, skjønt det ennå er få som kjenner til det.

Alt dette har vært Hitlers forsøk på å komme ut av fallen som han har lagt for seg selv. Men det er mislykkedes. I dag står andre menn ferdige til å ofre Hitler for selv å overta kontrollen og selv forsøke med samme knep. "De andre vil ikke ha noe å gjøre med Hitler" tenker de, "men kanskje de vil underhåndle med oss. Kanskje skal vi klare det han ikke kunne klare. La oss forandre kulissene og sette andre i hovedrollene".

Men glem ikke at intrigen er aldeles den samme, - stykkets innhold har ikke forandret seg, og snart skal teppet gå opp for neste akt.

Hvilken straff venter Quislingene?

Spørsmålet drøftes mann og mann i mellom, og mange tror at dengjeldende lovgivning ikke reagerer skarpt nok. Det kan derfor ha sin nytte å se på våre straffelovers bestemmelser, særlig hvor det gjelder forrederihandlinger.

1. Hvor det er tale om det såkalte krigsforrederi, d.v.s. forrederi begått under krigen og av dem som tilhører hær eller flåte - som befalingsmann eller menig, som faste eller vernepliktige - er straffen etter § 80 i den militære straffelovs krigsartikler fengsel på fra 10 år og inntil livstid eller dødsstraff. Som forrederi betraktes en rekke i loven oppregnede handlinger, når de er begått i hensikt å gagne fienden eller skade Norges eller noen med Norge forbundens stats krigsmakt. Blant lovens eksempler kan det være nok å nevne § 80, 1 - forsøk på å bringe norske eller forbundne tropper i fiendtlig vold, - § 80, 2 - forsøk på å ødelegge militære eller krigsviktige anlegg av enhver art, - § 80, 3 - forsøk på å forlede norske krigsmenn til å gå over til fienden eller å opphisse dem til mytteri eller annen troløshet.

Straffesatsen varierer altså etter den enkeltes særegne forhold. Slik som stillingen vil være hvor det er tale om forbrytelse av denne art, må der regnes med at det vil bli spørsmål om å anvende dødsstraff. Imidlertid bestemte den militære straffelov av 1902 at dødsstraff ikke kunne eksekveres etter krigens avslutning. Da disse sakene vanskelig vil komme fram innen den frist, har regjeringen ved provisorisk anordning av 3/lo-1941 bestemt at dødsstraff uten hinder av den før gjeldende lov, kan idømmes og fullbyr-

des også etter krigens opphør. - Etter dette kan en gå ut fra at deres skjebne er beseiglet, som kommer inn under krigsforrederiets kategori. Selvfølgelig rammes også de krigsmenn herav, som har begått sine forrederske handlinger etter at kampene i Norge opphørte. Norge er fremdeles i krig med Tyskland og vil fortsette med å være det til fren den er sluttet.

2. Sivile personers forrederi omhandles i 8. kapittel i den alminnelige straffelov av 1902. De viktigste bestemmelser her er: § 83 om den, som rettsstridig søker å bevirke eller medvirke til at Norge eller noen del av riket bringes under fremmed herredømme eller innlemmes i en annen stat. § 84 om den, som rettsstridig bevirker eller medvirker til at Norge påføres krig eller fiendtligheter - og § 86 om den, som rettsstridig bærer våpen mot Norge eller som under en krig, hvori Norge deltar eller med sådan krig for øye ytter fienden bistand med rad eller dad, eller svekker Norges eller noen med Norge forbundens stats stridsevne. - Straffen var i disse tilfeller etter straffeloven av 1902 fengsel inntil livstid, men i provisorisk anordning av 5/lo-1941 er det bestemt at også dødsstraff kan anvendes.

3. Dødsstraffen vil altså kunne få anvendelse på alle dem som - enten de er militære eller sivile - har stått i spissen for de landsforrederske handlinger som før og under krigen er organisert gjennom NS. At quisling selv, hans ministre og partiets framste til-litsmenn rammes herav, sier seg selv. Men de refererte straffebestemmelser vil sikkert også ramme langt ned i rekkene. Det ligger nær i den forbindelse først og fremst å nevne at straffelovens § 86 direkte peker på alle dem som selv lar seg verve eller oppfordrer andre til å la seg verve til å delta i krigen på Tysklands side - og altså mot Norge. Videre vil den samme bestemmelse ramme dem, som direkte eller indirekte bidrar til å sette i verk den såkalte nasjonale arbeidsutskrivning, hvilket jo alene er et annet og falsk navn på utskrivning til hjelp for den tyske krigsmakt. - I samme stilling kommer de som har overtatt eller er blitt sittende i administrative toppstillinger, hvor de har hjulpet tyskerne til å pine ut Norges resurser til fordel for tyske interesser. Likeså den såkalte Høyesterett, Riksadvokaten, de øverste politimyndigheter, tildels også fylkesmann og ordførere i de større kommuner - det vil sikkert vise seg at de alle hver på sin måte har ydet fienden rad og dad og gjort sitt til å svekke Norges stridsevne.

4. Omrent på linje med landsforrederi har vår alminnelige straffelov i sitt 9. kapittel bestemmelser om forbrytelser mot Norges statsforfatning og statsoverhode, som en sikkert ved oppgjørets dag også vil få bruk for. Vi nevner § 98 om den, som søker å bevirke eller medvirke til at rikets forfatning ved ulovlige midler forandres - og § 99 om den, som bevirker eller medvirker til at Kongen, statsrådet, Stortinget eller Høyesterett ved vold eller trusler hindres i den fri utøvelse av sin myndighet. - Det vil bli patalemyndighetens sak å avgjøre om noen av dem som deltok i forhandlingene sommeren 1940 om Kongens avsettelse, har forbrutt seg mot disse bestemmelser. - Straffen er i visse tilfeller heftig i minst 5 år, den kan bli langvarigere - inntil 20 år.

5. Det vil altså sees at forrederihandlinger og dermed likeartede forbrytelser i gjeldende straffelov rammes av dødsstraff eller meget lange fengsels- eller heftestraffer. Allikevel kan det nok sies at straffelovens forfattere ikke har regnet med de fantastiske former for å skade eget land, som 5. kolonne har i bruk. Det var her huller som Regjeringen har sett å stoppe til ved et tillegg til forrederilovgivningen, som ble gitt ved provisorisk anordning av 22/1-1942. Etter denne meget viktige anordning straffes enhver som opprettholder medlemskap, søker om eller samtykker i å bli medlem av NS, nazistisk hird eller andre organisasjoner, som yter fienden bistand eller som medvirker hertil, med tap for bestandig eller for et bestemt antall år, av alminnelig tillit. Som tilleggsstraff kan anvendes bøter på inntil 1 million kroner. Disse straffer anvendes ved siden av og sammen med de straffér som vedkommende måtte ha gjort seg fortjent til for rederi eller for forbrytelser mot Norges statsforfatning eller statsoverhode.

Bestemmelsen om tap av alminnelig tillit er meget vidtrekkende. Denmedfører nemlig tap av offentlig stilling, av stemmerett, av rett til å gjøre krigstjeneste, av rett til å utføre næring som er betinget av offentlig autorisasjon eller bevilling, av sjefsstilling eller lønnet eller lønnet tillitsverv i selskaper, næringssentringer, foreninger,

eller andre sammenslutninger, samt tap av adgang til å oppnå slik stilling, tjeneste eller tillitsverv. De som blir dømt etter den bestemmelse, vil m.a.o. for godt bli satt helt utenfor det borgerlige samfunn. Det kan vel være et spørsmål om ikke straffen er vel så effektiv som fengselsstraff. Imidlertid kan fengselsstraffene bli skjerpet ved de foran nevnte provisoriske anordninger av 3/lo-1941, hvori det tillike er bestemt at de som etter krigsforrederikapitlet i den militære straffelov eller de foran refererte kapitler 8 og 9 i den alminnelige straffelov ordinært blir idømt fengsel eller hefte, i stedet kan bli idømt tvangsarbeid - en straffeform som tidligere alene har funnet anvendelse for lediggjengeri og drukkenskap.

Foruten de forbrytelser som er behandlet foran, har jo quislingene, hirden og NS-poliet begått en rekke andre forbrytelser av mer og mindre graverende art. For disse gjelder den alminnelige straffelovs regler. Straffebestemmelsene er over alt så vise at det vil være rik anledning til å reagere så kraftig som det fortjenes overfor disse forbrytelser, som i de fleste tilfeller vel savner enhver formildende omstendighet. Forøvrig har neggeringen ved provisorisk anordning av 22/1-1942 bestemt at dødsstraff kan anvendes i stedet for fengsel på livstid ved forbrytelser som så lenge Norge er i krig er foretatt mot sedeligheten, mot den personlige frihet og mot liv, legeme og helbred.

I disse så vel som i andre bestemmelser i straffeloven vil en finne fornøden reaksjon overfor de tilfeller hvor politiet har gjort seg skyldig i ulovlig fengsling, tortur eller annen mishandling.

SVERIGE REAGERER.

"Stockholms Tidningen" gir i nedenstående en liten utredning som viser "den folkerrättsstridiga karaktären av den pågående arbetsmobiliseringen i Norge".

Reglementet rörande lantkrigföringens lagar och sedvänjor, som fogats som bihang till Haagkonventionen av den 18. oktober 1907, innehåller de godtagna reglerna för hur befolkningen i ockuperat land skall behandlas. Det heter i dess art. 52:

"Rekvistioner in natura och tjänester få åläggas kommuner eller enskilda invånare endast för ockupationsarméns behov. De skola stå i förhållande till landets tillgångar och vara av sådant slag, att de icke för befolkningen innefatta skyldighet att ta del i krigshandlingar mot dess fosterland."

När tvångsuttagna norska män sättas i arbete på militära anläggningar för ockupationsmakten räknings, avsedda att användas mot deras vapenbärande landsmän och deras bundsförvarter, star detta inte i överensstämelse med folkrättens mening. De enda rekvisitioner - eller krigsgärder - som Haagkonventionen tillåter äro sådana, som åläggas för ockupationsarméns direkta behov, och de ha alltid tolkats såsom t.eks. tillhandahållande av hästar, livsmedel och kvarter. När det totala kriget proklamerats, betraktas allt arbete, som främjar en krigförändras kraftutveckling, som insats i krigföringen. Så betraktas hemmafrontens arbete i Tyskland. Efter samma mättstock måste uppbäddet av de ockuperade ländernas arbetskraft också bedömas. Den sättes in för att tjäna ockupationsmakten krigföring.

Under sådana omständigheter är det inte längre någon verklighetstrogen beskrivning om man säger att krigföringen upphört i Norge.

HARDANGERVIDDA.

Reichskommissars Pressabteilung meddelte for noen tid siden i et møte med "pressen" at man med det første skulle sende ut en redegjørelse angående "operasjonene" på Hardangervidda. Til dato er den av gode grunner uteblitt. Vi skal derfor gi en liten orientering om det vesentligste av det som skjedde der oppe.

Omkring 8-lo. mars besøkte en tysk snuspatrulje enkelte deler i utkanten av Hardangervidda. Etter en fjelltur meldte patruljen å være beskutt, og oppga at engelske

sabotasjetropper skulle holde til i nærheten av innsjøen Osfjorden.

Etter noen tid kom tyske politipatruljer supplert av norsk statspoliti og avdelinger av Waffen SS oppover og avsøkte det mistenkelige området. En turisthytte, hvor det angivelig skulle finne seg engelskmenn, ble omringet og bombet av fly, dog uten nevneværdig resultat. En frivillig gikk til slutt inn gjennom et vindu. Hytten viste seg å være tom. Det igangsatte apparat virket latterlig, selv på de tyske soldater, og svarte på ingen måte til den antatte årsak.

Tirsdag den 3. mars kom store avdelinger av tysk politi, skitropper og enkelte avdelinger hird til stasjonene Geilo, Haugastøl og Ustaoset ved Bergensbanen, samtidig som større avdelinger tysk politi og norsk statspoliti ankom til Uvdal i Nummedal og Rauland i Telemark. Tyskerne meddelte på forespørsel at de søkte etter "bander", enkelte anga også våpen og ammunisjon. Vakter ble utstilt og veiene sperret for all ferdsel. Senere ble de åpnet igjen mot framvisning av legitimasjonskort. Hyttene i området ble brutt opp og undersøkt, bønderne utkommandert til kjøring og trekning av skikjelker. Etter en ukes undersøkelse reiste troppene igjen den 21. mars uten, etter hva de selv anga, å ha oppnådd noen resultater. De hadde ventet å finne engelske sabotasjetropper. På Geilo ble 10-15 personer arrestert, men det er mest sannsynlig at dette hadde sin årsak i "svartebørs" eller ulovlig jakt.

De tyske politipatruljer var til dels uten ethvert fjellutstyr og måtte ta seg fram til fots. Deres kondisjon for disse strabaser syntes dårlig. De norske statspolitiavdelinger var til dels dårlige skiløpere. Rediess selv deltok til fots, ofte vässende til skrevs i snøfanene.

Befolkningen inntok en helt korrekt og fornuftig holdning, for enkeltes vedkommende blandet med nervøsitet og fantastiske refleksjoner.

De tyske tropper opptrådte stort sett meget korrekt, høflig og hensynsfullt, til dels elskverdig. De norske hirdavdelinger opptrådte derimot brautende og uforskammet, og de store tyverier av matvarer o.s.v. fra hyttene synes for størstedelen å ha funnet sted på hirdens initiativ. Samarbeidet mellom det tyske politi og hirden var dårlig, særlig fra tysk side. Det falt fra dette hold mange og krassé bemerkninger om hirdens opptreden.

OPERA TRAGIQUE.

"Jeg skal gjøre mitt liv til et mesterstykke". Dette er en av Mussolinis mange bombastiske kraftsatser. Et mesterstykke av en fiasko er det blitt. Hans løpebane er den forferdeligste blanding av overløperi, brutalitet og genialitet som den moderne historie kjenner. Alle politiske teorier og systemer har passert gjennom dette ville hode. Prinsipplös intill den fullkomne machiavellisme har han erklært at hans hensikt ene og alene har vært "å ta makten og beholde den så lenge som mulig". Hans "hellige egoisme" har ikke vraket noe middel for å nå dette mål. Den handling som springer ut av en slik holdning, kan nesten forutberegnes; den må bli krig. Hans ungdoms antimilitarisme ble kastet over bord, som alt annet som ikke tjente hans "sacro egiosmo". Marxisten Mussolini gjennomgikk en metamorfose hvis stadier kan angis slik: krigshisser, gangsterleder, terrorist, statsminister, kuppemaker, diktator og krigsmaker.

Han har opplevd triumfer. Fanatiske tilhengere og oppagittere masser har sendt orkaner av "Viva il Duce!" opp mot den overeksponte diktator- og imperatorskikkelse på Palazzo Venezias balkon. Et partiapparat som uten hemninger har okkupert hele landets administrasjon, har stått til hans rådighet, og opposisjonen er blitt kvalt uten skrupper. Det italienske folk ble slaver, børøvet enhver frihet, og Mussolini begynte sitt "store verk", å oppdra det til krigersk heroisme og til et instrument for sin maktpolitikk.

Hans skjebnesvangre vei er usurpatorens vei, den som historien med en kraftig understreket konsekvens utpeker for den som tiltraner seg den makt og suverenitet som alle tilkommer nasjonen og dens valgte representanter. Maktens fortryllelse grep ham, hans aspirasjoner steg, planer og muligheter tumlet rundt i hans hode og det nye Imperium Romanum steg fram i hans fantasi. Fantasien ble fantasteri og fantasteriet ble fanteri, og så kom kjeltringstrekkene med økende fart. Etiopia, Spânia, Albania, Frankrike, hurtigtogsfart mot avgrunnen og til slutt utfør stupet i krigen mot England.

Om Mussolinis krig mot England kan man trygt bruke Talleyrands ord: "Det var verre enn en forbrytelse, det var en dumhet". Italiensk utenrikspolitikk har hatt en hoveddoktrine i prinsippet å unngå krig mot England. Italia kunne med rette påberope seg trippelalliansetraktatens reservasjonsbestemmelser da det i 1914 ikke gikk med Tyskland og Østerrike-Ungarn. Mussolini neglisjerte den erfaring som lå til grunn for denne doktrinen og fikk sin krig. Den høyt lovpriste stund var kommet da - med Mussolinis egne ord - "den italienske energi skulle bringes til den høyeste utfoldelse og forlene enhver med adelsmerket".

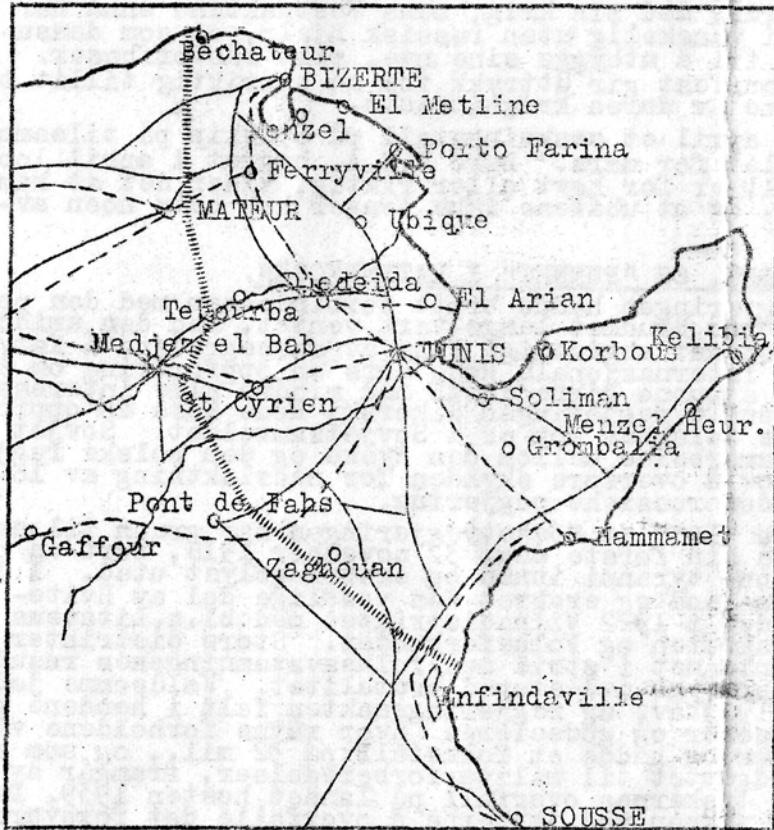
Resultatet foreligger nå mere enn halvferdig. Regnestykket kan allerede gjøres opp. Mussolini står i dag overfor det uunngåelige nederlag. Det italienske folk er trett av ham og hans ville drømmer - det ønsker fred.

Teppet går snart opp for finalen i Italias Opera Tragique.

KRIGSOVERSIKT PRIMO MAI.

RUSSLAND: Siden vinterkrigen stilnet av for ca. 1 mnd. siden, har det ikke skjedd noen vesentlige endringer på Østfronten. De hårdeste kamper har vært utkjempet på Kubanfronten og rundt Novorossijsk i Vest-Kaukasus. Her har russerne stadig presset tyskerne langsomt tilbake, bare av og til avbrutt av voldsomme tyske motangrep. Begge parter har satt inn store flystyrker, men tyskerne har vært underlegne m.h.t. jagerfly, fordi de britiske flyangrep på tyske byer tvinger dem til å holde en stor del - i følge engelske overslag 4/5 - av sine jagerfly i hjemlandet. Tyskernes tap av bombefly på Kubanfronten har derfor vært usedvanlig stort, og i siste halvdel av april har russerne kunnet gjennoppta framrykningen ved Kubans munning og på Tamanhalvøya, men tempoet er fremdeles langsomt. Tyskerne setter mye inn på å holde sine stillinger, og satte 27. april inn et mislykket motangrep, som på 6 dage har kostet dem 7.000 mann og 25 tanks, men dette behøver ikke å bety at de har planer om en offensiv mot Kaukasus. Blir de kastet ut av Tamanhalvøya, vil Krim bli alvorlig truet.

Både tyskerne og russerne forbereder seg nå til en stor sommeroffensiv, men det er neppe mulig å forutsi hvem som vil slå til først. Tyskerne har samlet svære styrker ved Orël, som er det mest framskutte punkt på midtfronten. Det tyder på at de ikke akter å gjenta Kaukasus-eventyret, men i stedet vil gjenoppta sin opprinnelige hovedplan for fjorårets sommeroffensiv - en plan som ble velet ved russernes uovervinnelige motstand ved Voronesj - nemlig å erobre Moskva ved en omgående bevegelse. Et mindre resultat enn det vil sikkert ikke bety noen vesentlig svekkelse av russernes offensivkraft og vil heller ikke få merkbart stimulerende virkning på den vaklende tyske hjemmefront. Men en så storstiltet plan vil kreve en større innsats enn i fjor. Tross de voldsomme og virkningsfulle britiske bombardementer av tysk rustningsindustri og transportvesen, må en regne med at tyskerne i år har mere og bedre materiell enn i fjor. Men en stor del av tyskernes beste soldatmateriell er gått tapt, og Hitler er derfor i år nødt til å presse de siste resurser ut av vasallstatene og de undertrykte land. Det er dette som har vært temaet i de konferanser som Hitler i den siste måned har hatt med sjefene i samtlige vasallregjeringer unntagen Finnland. Finnland har i den senere tid vært utsatt for et øket diplomatisk press fra U.S.A.'s side for i det minste å hindre det i å delta i den nye

Frontlinjen pr. 3/5-43.

50 km. 100 km.

Jernbane
Bilvei
Elv

sommeroffensiv, og den amerikanske legasjon har denne gang understreket alvoret ved å sende nesten hele personalet hjem.

TUNISIA: I Tunisia er stillingen stort sett uforandret fra før påske. De allierte har hatt litt framgang nord og nordvest for Enfidaville, i Pont du Fahs-området, mellom Bou Arada og Medjez el Bab, ved Long Stock Hill nord for Medjez el Bab og ved Nordkysten. Et står de nå 40 km. øst for Cap Serrat og bare 25 km. vest for Bizerte. 3. mai er det lykkes de allierte å erobre Mateur på grensen til lavlandet sørvest for Bizerete. De fleste steder står de allierte fremdeles i vanskelig fjellterring, som er utbygget til meget sterke forsvarsstillinger av tyskerne. Det mangler imidlertid de fleste steder lite på at de skal komme fram til flatlandet, slik at de får leilighet til å utnytte sitt helt overlegne tankvåpen. Tyskerne har derfor satt alt inn på å slå dem tilbake. 22. april meldte de allierte at to sterke tyske motangrep var slått tilbake, 3. mai meldtes igjen at to lokale akseangrep var brutt sammen. Tyskerne får stadig nye tilførsler av mannskap og materiell luftveien, og de er åpenbart villige til å ofre mye for å holde sine stillinger. 204 aksskip er senket siden den allierte landgang, og et stort antall av aksens transportfly er skutt ned. De nedskutte transportfly overstiger antakelig den tyske produksjon, særlig etter at flyangrepene på tyske byer tvinger tyskerne til å omlegge til produksjon av jagerfly. Selv om det er beklagelig at utviklingen i Tunisia går så sent som den gjør, bør man ikke glemme at kampene der betyr en betraktelig utpumping av den tyske krigsmakt, samtidig som den skaffer de allierte arméer den krigserfaring de trenger.

Den langsomme framgang i Nord-Afrika har gitt mange inntrykket av at Vestmaktene med vilje forhaler krigens for å svekke Russland før seirens dag. Det er imidlertid mye som taler mot dette. Selvsagt vil alle de krigførende i "den hellige egoismes" navn heist bare minst mulig av krigens byrder og stå sterkest mulig ved fredsslutningen, men Vestmaktene har ingen garanti for at Russland under noen omstendighet vil være sterkt svekket når Hitler er slått. Derimot kan de

vere sikre på at en bevisst sabotasje av krigsførslen fra deres side, vil gjøre landet til deres bitre fiende, når Russland er ferdig med sin krig, mens Vestmaktene ennå har igjen å knuse Japan, en oppgave som vil bli vanskelig uten russisk hjelp, og som dessuten vil koste mере jo lengre tid Japan får til å utbygge sine nye, rike råstoffbaser. Det er verdt å merke seg at Stalins 1. mai-manifest gir uttrykk for en oppriktig tillit til Vestmaktenes solidaritet og en anerkjennelse av deres krigsinnsats.

SKIPSSENKNINGER: Tyskerne oppgir for april et senkingstall på 63 skip på tilsammen 164.000 ton, eller under halvparten av talet for mars. Bare U.S.A. bygget i april 100 skip. Enten det sist oppgitte senkingstall er for høyt eller riktig, viser det at kampen mot ubåtene nå begynner å bli effektiv, og at ubåtene ikke lenger kan bety noen avgjørende hindring for en alliert invasjon.

BRUDDET MELLOM SOVIET OG POLEN OG "FUNNET" I KATYN SKOGEN.

26. april ble det opplyst at Sovjetregjeringen hadde brutt forbindelsen med den polske regjering Sikorski. I innvidde kretser har bruddet lenge vært ventet, men den umiddelbare foranledning var ny: I forbindelse med det angivelige funn av massegravene i Katynskogen ved Smolensk har tyskerne sendt Det Internasjonale Røde Kors en oppfordring om å granske funnet. Røde Kors har ikke funnet å kunne gjøre dette med mindre alle interesserte parter ønsker det. I denne situasjon sendte regjeringen Sikorski Røde Kors en oppfordring om å undersøke hvor det er blitt av de polakker som er i Sovjetsamveldet. Sovjet oppfattet dette som utslag av et bevisst samarbeide mellom den tyske og den polske regjering for ved falske bevismidler og vitneprov å overføre skylden for nedslakthing av 10-12.000 polske offiserer fra den tyske til den russiske regjering.

Det må under enhver omstendighet være klart at Sovjetregjeringen har grunn til en slik trykt. Den polske "republikk" har fra sin første dag, 3. november 1918, ført en politikk hvis grunnsetning har vært korruption, tyranni innad og erobringslyst utad. I 1919 begynte Polen en krig mot det utsultede Russland og erobret den vestlige del av Hviterussland og Ukraina. Fra Litauen erobret det i 1922 Vilnadistriket med bl.a. Litauens hovedstad - i øvrig tross mot Versailles-traktaten og Folkeforbundet. Store distrikter mod nesten ren tysk befolkning ble også innlemmet i strid med folkeavstemningenes resultat, og alle nasjonale minoriteter ble undertrykt med stupid brutalitet. Voldsomme jødeforfølgelser har vært vanlige i Polen fra 1919 av, og regjeringsmakten falt i hendene på den såkalte "oberstklakk" av korrupte offiserer og godseiere. Hvor råtne forholdene var i dette land som var fullt av naturrikdommer og hadde et folketal på 32 mil., og som allerede i 1920-årene brukte 30 % av statsbudgettet til militærforberedelser, framgår av det nesten øyeblikkelige sammenbrudd etter tyskerne overfall på landet høsten 1939. Den daværende regjering hadde bl.a. "aren" for sammen med tyskerne å overfalle det forsvarsløse Tsjekkoslovakia og frarøve det Teschen-distriket. Den hadde ved sin konsekvent sovjetfiendtlige politikk gjort alt for å unndra Polen russisk støtte da det tyske overfallet satte inn. Dette hindret ikke at Sovjet utelukkende tok tilbake de deler av landet som hadde en hviterussisk eller ukrainsk majoritet, da Polens sammenbrudd allerede var et faktum. Av de 15 mil. innbyggere her var det bare 2,8 mil. polakker. - Den daværende regjering gikk av, men den nævneværende regjering Sikorski er til dels utgått fra den samme klakk. Et av polakkernes første foretakender i England var en antisemittisk avis med et av regjeringens medlemmer som medarbeider. Regjeringen har offisielt kreft tilbake av Sovjet de distrikter med overveiende hviterussisk og ukrainsk befolkning som urettmessig ble innlemmet i Polen ved freden i Riga 1921. I tillegg til Vilnadistriket har den forlangt å få innlemmet hele Litauen, Østpreussen m.m., og den har ugenert gått i gang med forsøk på å forberede en koalisjon av statene ved Sovjetsamveldets vestgrense, en koalisjon som åpenbart skulle virke som et militærforbund, rettet mot Sovjetsamveldet. Uoffisielt har polakkene i London i stor utstrekning gått enna videre og krevd grensene fra før Polens første deling, d.v.s. at Dnjepr skal danne østgrensen. Samtidig har disse kretser utfoldet en hensynsløs antisovjetagitasjon og gjort alt for å forsøke å forgifte (Fortsettelse siste side)

N O R D S J Ø F E R D.

Der den nakne skjærgård slutter
ved et ensomt, slukket fyr
går det ut en fiskekutter,
mens en vintermorgen gryr.

Det er ingen veldig skute,
noe over førti fot.
Havet gynger tungt herute.
Stormen står den rett i mot.

Noen karer står ved rekken,
tar farvel, men uten ord,
med den siste, fjerne flekken
av en elsket, karrig jord.

Fra sin verden -den de kjente-
var det brått, men stilt de før.
Og de kunne ikke vente:
De har farlig last ombord.

Gard og kone, alt de hadde,-
dro de plutselig i fra.
Skipperen fikk med en snadde
og den siste Karva Bla.

Og han undres, mens han tønner
snadda, når han kommer hjem--
Men det vet han: Hva som hender:
Passasjerene skal frem.

Fra det våpenløse slaget
kom de uten frykt og gråt,
etterlyst, forfulgt og jaget
til ham rolig: Har du båt?

Så en morgen får de kjenning
av et nakent, kraftig land
over grønn, urolig brenning
mot en steil og brungrå strand.

Solens veike vinterstråler
bryter gjennom et sekund.
Alle står på dekket, tause.
Dette er en hellig stund.

Og de bleike passasjerer
vet at reisen er forbi.
I de unge, trette ansikt
står det skrevet: Vi er fri.

De er fremme. De vil takke
sine redningsmenn ombord.
Men de klarer, klarer ikke
finne frem de rette ord.

Vel, de ønsker ingen tale
disse menn fra et distrikt,
der den ting å hjelpe næsten
er ens soleklare plikt.

Deres enkle sinn er formet
i et jevnt og farlig slit.
Og når aller verst det stormet
til seg selv de satt sin lit.

Når fra dødsseilas de stevnet
trygt i havn en stormfull kveld
bærer de en takk i sinnet:
Gud er attåt likevel.

forholdet mellom de to allierte europeiske stormakter. Selv om denne siste episode med utgangspunkt i tyskernes angivelige funn i Katynskogen ikke var kommet, er det sannsynlig at bruddet likevel ville skjedd i løpet av de nærmeste måneder. Det er forståelig at Sovjetregjeringen frykter at polakkene i London vil prøve å underbygge tyskernes beskyldninger ved falske vitneprov.

Det spørsmål som imidlertid i øyeblikket interesserer offentligheten mest er hvem som har ansvaret for likene i Katynskogen. At likeverdige virkelig eksisterer og at antallet går opp mot de 10.-12.000, må man antakelig kunne gå ut fra, og likeverdige at de alle bør merke etter et skudd i nakken. Tyskerne er åpenbart ivrigt etter å få undersøkt av en internasjonal kommisjon, så den side av saken er sannsynligvis i orden. Alt dette beviser imidlertid bare at hvis det er tyskerne som har drept polakkene, så har de gjort det i den hensikt å velte skylden over på Sovjetregjeringen. Før vi ser nærmere på sannsynligheten av en slik provokasjon, skal vi så på sannsynligheten for russernes skyld.

Allerede atskillige år før 1939 oppfattet Sovjetregjeringen krigsfaren som akutt, og gikk til de samme hensynsløse og summariske forholdsregler for å trygge seg mot forrederø som andre, mere demokratiske land bare griper til når krigen er brutt løs, eller kanskje først når den har tatt en truende vending. Disse forholdsregler, f.eks. deportering til det indre av landet av den mindre pålitelige del av grensebefolkingen og fengsling og henrettelse av til dels framtredende personer innen statsapparat, militærvesen og industri, vakte i sin tid harme i vise kretser, også innen arbeiderbevegelsen. Etter å ha sett quislingene tre i funksjon i de forskjellige land, er de fleste kanskje kommet til det resultat at deres harme den gang var uberettiget. Det må innremmes at de polske offiserer som falt i russisk fangenskap, hørte til dem som Sovjet måtte trygge seg mot. Vi vet at benimot 500.000 polakker fra det forhenværende Vest-Polen ble ført til ukjent deportasjonssted i det indre Russland, og deres skjebne er ikke kjent. På den annen side er det sikkert at Sovjetsamveldet allerede i 1939 var klar over at et tysk overfall på landet var nær foresattende og at Storbritannia og dermed også Polen i nær framtid ville bli dets allierte. Helt inntil den polske regjering gjorde forholdet spent, har russerne også tillatt polakker å reise til England over Iran, for å slutte seg til den polske hær. Det er derfor ytterst usannsynlig at russerne i 1939 ville massakrere 10.-12.000 polske offiserer, og det er så godt som sikkert at de ikke ville gjøre det i nærheten av Smolensk, g.v.s. i et forholdsvis tett befolkede strøk nær vestgrensen, men i tilfelle langt inne i Sibir, hvor ryktene om det skjedde ikke ville ha lett for å sive ut.

Oppfatter man Katynskog-funnet som en tysk provokasjon, da passer den til nazismen som hanåksen til hånden. Allerede i "Mein Kampf" har Hitler framhevet løgnens betydning som regjeringsprinsipp, og understreket hva som må til: Den alminnelige mann vager seg bare på små løgner. Derfor kan han gjennomskue småløgner fra regjeringen. Men en gigantisk løgn tiltrekker han hverken seg selv eller andre. Derfor tror han regjeringens løgner når de bare er store nok. De mennesketende russere fra i fjor var en altfor liten løgn, hitlers eneste mulighet for å unngå et totalt nederlag er å splitte de allierte. Kan en gigantisk løgn redde ham, da må man være meget naiv for å tro at han vil vike tilbake for den. Traktene ved Smolensk har vært i tyskernes besiddelse i snart 2 år, og de har hatt god tid til å sette dette makabre skuespill i scene. Den som kjenner litt til tyskernes fantastiske grusomheter i Polen og Russland, vil også vite at de ikke har hatt spesielle hemninger å overvinne i denne forbindelse. De drepte i Katynskogen utgjør knapt et par prosent av de ca. 700.000 civile som tyskerne har myrdet i Polen.

Det er også en rekke ting ved "funnene" som virker meget mistenklig. Likene er rikelig forsynt med verdigjenstander og identifikasjonsmerker. Dette passer bra for tyskerne, som jo ønsker en internasjonal kommisjon, angivelig for å identifisere likene, men i virkeligheten for at den skal vitne om russernes grusomhet, men det ville neppe passet russerne å etterlate alt dette i gravene. Helt fantastisk virker det at man på lik som har ligget 3 år i skogsjord i et klima med stor snesmelting, høy sommertemperatur, og til og med i 12 lag over hverandre, skal finne nesten uskadde papirer. Allerede detaljer som disse peker tydelig på at affären er en ny tysk provokasjon.